

|                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------|
| Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)<br>Tekst: Openbaring 3, 1 - 6<br>Ochtenddienst |
|----------------------------------------------------------------------------------|

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 148 : 1 en 5 (lofzang voor de Here)**
4. **Lezing van de wet**
5. **Schuldbelijdenis door het zingen van Psalm 130 : 1 – 3**
6. **Genadeverkondiging**
7. **Zingen : Gezang 19 : 1 en 2**
8. **Gebed om zegen over de opening van Gods Woord**
9. **Schriftlezing : Psalm 50**
10. **Zingen : Psalm 22 : 10 en 12 (de naam van de Here belijden)**
11. **Tekst : Openbaring 3 : 1 - 6**
12. **Zingen : Psalm 19 : 4 en 5**
13. **Dankzegging en voorbede**
14. **Slotzang : Lied 262 : 1 en 2 (opwekking om wakker te worden en de Here te verwachten)**

**Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,**

Het zal je maar gezegd worden als gemeente, als kerk: “Ik weet uw werken, dat u de naam hebt, dat u leeft, maar u bent dood.” Dat was de boodschap van de Here Jezus aan zijn gemeente te Sardes. Ik weet niet hoe het u vergaat als u deze woorden van de Here Jezus aan deze gemeente leest. Of u daar heel rustig bij blijft. Of dat u, net als ik, toch een zeker gevoel van onrust voelt opkomen. Zal de Here dezelfde mening ook over ons hebben. We hebben best de naam dat we leven. Mensen hier in de buurt zien al die activiteiten in ons kerkgebouw. Op zondag en door de week. Er gebeurt hier het nodige. Dat kan niemand ontkennen. Maar blijkbaar is dat geen garantie dat we ons een levende gemeente van Jezus Christus mogen noemen. Want kijk maar naar Sardes. Deze gemeente had ook de naam dat zij leefde. Maar de Here die alles doorziet, oordeelt dat ze dood is. Ze had wel werken. Maar de Here Christus zegt daarvan in vers 2: Ik heb geen van uw werken vol bevonden voor mijn God. De werken waren er wel, maar de Here moest ze allemaal afkeuren. Wat zegt de Here over ons? Is het feit dat er vandaag weer een gezin is aflezen, dat ze onttrokken heeft en zich heeft aangesloten bij de Hervormde Kerk in Spijkenisse een teken van onze dood of is het juist een teken van ons leven? Indringende vragen. Vragen die om een zorgvuldige en eerlijke afweging vragen. Waarbij we aan de ene kant het gevaar lopen onze ogen te sluiten voor onze tekortkomingen en aan de andere kant het gevaar lopen om er een goedkope donderpreek van te maken. Ik bedien u deze morgen het Woord van de Here over de brief aan de gemeente van Sardes.

We zullen daarbij op drie dingen letten:

1. **de omstandigheden van de gemeente en de verschijning van de Here Christus,**
2. **het leven van de gemeente en het oordeel van de Here Christus,**
3. **de toekomst van de gemeente en de aansporing van de Here Christus.**

**We zullen eerst letten op de omstandigheden van de gemeente en de verschijning van de Here Christus.** Voordat we ons verder gaan verdiepen, wil ik u eerst weer een korte rondleiding geven door Sardes. Sardes ligt ongeveer 80 kilometer ten oosten van Smyrna, in een vruchtbaar dal en dicht bij een rivier waarin goud voorkwam. De stad was gebouwd op een rots met steile wanden aan drie kanten. Waardoor het een nage-

noeg onneembare vesting was. In zijn geschiedenis is de stad maar tweemaal door zijn vijanden ingenomen. Beide keren door gebrek aan waakzaamheid van de inwoners.

Het is een oude stad. De stichting ervan gaat terug tot de 12<sup>de</sup> eeuw voor Christus. In de tijd van Johannes was Sardes een stad die volop in opbouw en ontwikkeling was. Een levendige en belangrijke stad. Dat vanwege haar gunstige ligging aan de wegen naar Smyrna en Pergamum, het goud, de vruchtbare grond erom heen en vanwege de twee edelsteensoorten die in de buurt van deze stad veel voorkwamen en die ook hun naam aan deze stad te danken hebben. De sardion en de sardonix. Wat het godsdienstige leven in de stad betreft wijkt het beeld niet veel af van de andere steden. Er stond een reusachtige tempel die aan Artemis was gewijd. Verder hield men zich erg bezig met dood en onsterfelijkheid. Waarbij vooral het drinken van stierenbloed veel gebeurde. In het geloof dat de kracht van de stier op de drinker zou overgaan en hem nieuwe jeugd zou geven. Er was ook een joodse gemeenschap getuige de synagoge die bij opgravingen is gevonden. Van de christelijke gemeente weten we zo goed als niets. Slechts hier in Openbaring 3 wordt van deze gemeente melding gemaakt. Uit oudchristelijke literatuur weten we dat Sardes later een bisschopsstad werd.

Letten we op de verschijning van de Here Christus aan deze gemeente dan zien we dat Hij zich hier voorstelt als Hij, die de zeven Geesten van God en de zeven sterren heeft. De Here presenteert Zich hier als degene die leven geeft aan de gemeente. De zeven Geesten van God zijn het die de gelovigen met Jezus Christus verbinden. Waardoor zij mogen delen in al de schatten die de Here Jezus door zijn lijden voor zijn Bruid verdiend heeft. De schat van de vergeving van onze zonden. De schat van het eeuwige leven en de schat van de opstanding van het vlees. Die schatten kunnen mensen alleen ontvangen als de Heilige Geest in ze werkt en ze de liefde en het geloof in Christus geeft. De sterren staan voor de verkondiging van Gods Woord. Het zaad van de wedergeboorte. Het zaad voor het nieuwe leven. En dat brengt ons bij het tweede punt.

**Het leven van de gemeente en het oordeel van de Here Christus.** Weer begint de Here Jezus met die indringende woorden, die bij voorbaat iedere mogelijkheid van het zoeken van uitvluchten afsluit. Maar die tegelijk ook zo heerlijk spreken van de betrokkenheid van de Here met zijn kerk: Ik weet. Maar in afwijking van de eerdere brieven, begint de Here hier niet met de gemeente te prijzen. Om pas later, indien nodig, de gemeente te vermanen. Nee, de Here komt hier gelijk met zijn kritiek. “Ik weet uw wer-

ken, dat u de naam hebt, dat u leeft, maar u bent dood.” Wat een boodschap voor deze gemeente. De gemeente kwam samen. Het Heilig Avondmaal werd gevierd. De doop werd bediend. Kortom, uiterlijk een gewoon kerkelijk leven. Maar de Here zegt: u hebt wel de naam dat u leeft, maar u bent dood.

Een al te ijverige predikant, ouderling of gemeentelid, die zich stoort aan slapheid in de gemeente, die loopt een groot gevaar bij deze tekst. Namelijk dat hij, in zijn goede verlangen om meer geestelijk leven te zien, de gemeente met deze tekst om de oren slaat. Een predikant, ouderling of gemeentelid, dat erg van rust en vrede in de gemeente houdt zal zich al te gauw aan de indringendheid van deze tekst willen onttrekken. Nee, zo is het bij ons niet. Want er is best nog wel geestelijk leven in de gemeente. Maar dat zegt niet zo veel. Want het is niet zo dat in Sardes geen enkel geestelijk leven meer te vinden is. Want in vers 4 zegt de Here Christus: maar u hebt enkele personen in Sardes die hun klederen niet hebben bezoedeld, en zij zullen met Mij in witte kleren wandelen. Letterlijk staat er niet “personen”, maar “namen”. De Here weet precies om wie het gaat. Hij kent hun namen.

Maar met het overgrote deel van de gemeente van Sardes staat het anders. Inclusief degenen die leiding moeten geven aan de gemeente. Wat is hier nu precies aan de hand in deze gemeente dat de Here dit oordeel geeft? Die vraag moet helder beantwoord worden voordat we iets zullen kunnen zeggen over het leven in onze gemeente. In de brief vinden we maar heel weinig aanwijzingen om deze vraag te kunnen beantwoorden. In andere brieven werden dwalingen en afval duidelijk aangewezen. Leer van de Nikolaïeten, een zuster die gemeenteleden tot hoererij verleidt. Maar hier heel weinig. We moeten het doen met de eerste zin, waarin de Here zegt: Ik weet uw werken, dat u de naam hebt, dat u leeft, maar u bent dood. En dan nog de verzen 2 en 3 waarin de Here Jezus ook niet heel concreet wordt, maar zegt: Wees wakker en versterk het overige, dat dreigde te sterven, want Ik heb geen van uw werken vol bevonden voor mijn God. Bedenk dan, hoe u het (dat is het evangelie) ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het en bekeer u.

Dood, geen van de werken vol bevonden, het evangelie niet bewaard en een oproep tot bekering. Deze woorden roepen een beeld op zoals we dat ook in Psalm 50 tegen zijn gekomen. De dienst aan de Here gaat voor het oog door. De brandoffers worden trouw gebracht. Maar wie meent dat de Here op die brandoffers zelf zit te wachten heeft het mis. De Here eet geen stierenvlees en heeft ook geen bokkenbloed nodig. Nee, de Here

wil het hart van zijn gemeente. Offer God lof. Betaal uw beloften. Roep Mij aan als u het moeilijk hebt. Heb de tucht en de aansporing lief. Werp mijn woorden niet als oud vuil achter u neer. Stop met liegen en bedriegen. Wees zuinig op mijn geboden en leef daar naar. Voor het oog alles op orde, maar het was een lege dienst aan de Here. Dat is precies wat de Here Jezus bedoelt als Hij tegen de gemeente van Sardes zegt, dat Hij geen van hun werken vol heeft bevonden voor zijn God. Met “vol” bedoeld de Here niet “volmaakt”. Want onze werken zijn in deze bedeling nooit volmaakt. Maar de Here Jezus wil zeggen, dat er niets in hun werken zit. Er zit geen ziel in, geen liefde achter. Hun hart is er niet bij. Ze bewaren de woorden van de Here niet als een kostbare schat. Als ze al vermaand worden, dan stoppen ze hun oren dicht.

We zien hier dus een gemeente die van het evangelie een goedkoop evangelie heeft gemaakt. Ze vervullen plichtmatig hun dienst om te kunnen delen in de schatten die de Here Jezus verdiend heeft, maar liefde voor de Here zelf hebben ze niet. Laten we met dit in het achterhoofd eens naar onszelf kijken. Laat ieder van ons zichzelf deze vraag eens stellen: welke plek heeft de Here Jezus in mijn hart? We weten misschien wel heel goed wat er mis is in het leven van onze broeder of zuster. Maar hoe zit het met u? Brengt u uw nood voor de Here in het geloof en vertrouwen dat Hij naar u luistert en uw woorden kostbaar zijn voor Hem? Zien wij zijn Woord als een kostbare schat? Zijn we gewend aan onze zonden en verwachten we van de Here dat Hij er ook maar aan gewend raakt? Of voelen wij nog pijn en verdriet als wij tegen de Here kwetsen door onze zonden? Zijn de geboden van de Here Jezus voor ons nog woorden ten leven, of zien we ze als een keurslijf? Ja, broeders en zusters, jong en oud, hebben wij de Here lief of is onze dienst aan de Here leeg? Zonder ziel en zonder hart.

Besef dan goed, wat de Here Jezus tegen de gemeente van Sardes zegt. Hij zegt dat Hij hun werken weet en dat zij wel de naam hebben te leven, maar in feite dood zijn. De Here weet wat er in onze harten leeft. Laat niemand van ons denken dat de Here het niet door heeft als ons hart koud blijft voor Hem. Laat niemand van ons denken dat hij de dans wel zal ontspringen als de Here komt omdat hij toch wel trouw naar de kerk is gegaan en op de gezette tijden heeft gebeden, terwijl zijn hart koud was. Want het zal hem vergaan als de gemeente van Sardes als die zich niet bekeert. De Here zal komen als een dief en ze zullen onverwacht overvallen worden. Het gaat overigens bij dit beeld niet alleen om het onverwachte. Ik denk dat die gedachte bij ons de overhand heeft. En dat is

ook wel begrijpelijk, omdat de Here Jezus dit beeld elders ook heeft gebruikt om het onverwachte van zijn komst aan te geven. Maar er zit in deze brief nog een aspect. Een aspect dat extra dreiging aangeeft. Het gaat hier om een dief die hen komt overvallen. Hij komt dus niet alleen plotseling. Nee, Hij komt hun ook overvallen. Hij komt hun rijkdom wegnemen. Hun vergeving van hun zonden en hun belofte van eeuwig leven. Hij neemt het weg en ze zullen verloren gaan. Dat in de tweede plaats.

**In de derde plaats zullen we letten op de toekomst van de gemeente en de aansporing van de Here Christus.** Wie meent dat de Here deze gemeente van Sardes heeft afgeschreven, heeft het mis. Het eerste bewijs daarvoor is deze brief zelf. Had de Here deze gemeente al afgeschreven, dan had Hij niet eens meer de moeite genomen om hen deze brief te sturen. Veder blijkt de liefde van de Here voor deze gemeente ook uit de aansporing van de Here Jezus in vers 3. Waar Hij de gemeente oproept om te bedenken hoe zij het evangelie ontvangen en gehoord hebben en het evangelie weer op die manier hoog te houden en zich te bekeren tot de Here. Er is dus nog hoop voor de gemeente. Maar de gemeente moet wakker worden en het overige versterken (vers 2). De Griekse werkwoordvorm die gebruikt wordt voor de oproep om wakker te worden, geeft aan dat het er niet alleen om gaat dat ze wakker worden, maar dat het erom gaat dat ze een wakende houding gaan aannemen. Ze moeten wakker worden en wakker blijven. Voor inwoners van Sardes heeft er ongetwijfeld een bijzondere klank in deze woorden gelegen. Want de twee keren dat de stad in al die eeuwen door vijanden werd ingenomen, is het gevolg geweest van onoplettendheid van de burgers. Ze dachten dat ze wel veilig waren in de stad en hun niets kon gebeuren. En ze waren bedrogen uitgekomen. Zo zal het ze ook vergaan als ze niet wakker worden en wakker blijven. Want dan zullen ze overvallen worden door de Here die hun zal verrassen als een dief in de nacht.

Maar als ze wakker worden en waakzaam blijven, dan zullen ze dezelfde prijs ontvangen als die mensen in Sardes die hun kleren niet bezoedeld hebben door in onverschilligheid en zonden te leven. Ze zullen met de Here Jezus in witte kleren wandelen. Zij die de Here een plek geven in hun hart, ontvangen een plek in het leven van de Here. Zij zullen met Hem mogen wandelen. Met Hem mogen leven. En net als Hij zullen zij witte kleren dragen. Als teken van hun reinheid en heiligheid. Zij zullen dit mogen, omdat zij het waardig zijn. Zo zegt de Here. Betekent dit dat zij het verdienen? Dat zij hun zaligheid door hun manier van leven verdiend hebben? Alsof zij van zichzelf rechtvaardig

zijn? Nee, dat zeker niet. Maar door hun trouw aan de Here, en hun strijd tegen de verleidingen van de wereld, hebben zij laten zien, dat de gemeenschap met de Here hun boven alles ging. Dat hun geloof een zaak was van hun hart. Daarom, omdat Christus hun alles was, en zij zijn naam hoog hebben gehouden, houdt de Here hun naam hoog voor zijn Vader en voor zijn engelen (vers 5).

Dat staat er dus allemaal op het spel, broeders en zuster, jongelui. Ons leven staat hier op het spel. Onze toekomst. In de kerk klinken deze woorden voor ons zo vertrouwd, dat we het gevaar lopen dat ze ons ene oor in gaan en onze andere oor uit. Jullie, jongelui, maken jullie waarschijnlijk veel drukker over andere dingen. Jullie zijn druk bezig met de keuze voor je profiel, of je vervolgopleiding, of je bent bezig met de dingen die je graag wilt kopen. En wij volwassenen maken ons druk over onze gezondheid, onze financiële situatie, onze baan en de Here verdwijnt op de achtergrond. Maar broeders en zusters, hoe belangrijk deze dingen ook zijn, ze mogen nooit tussen ons en de Here Jezus in gaan staan. Integendeel, Hij wil dat wij deze dingen ook bij Hem brengen. En dat geldt ook voor jullie, jongelui. De Here zal je geef briefje uit de hemel sturen waarop het profiel staat dat je moet kiezen, maar Hij wil daar wel in gekend worden. Hij wil dat je met Hem spreekt over je blijdschap en verdriet, je geluk en je angst, je worstelingen en je zonden. Dat is waar het de Here om gaat. Hij wil de eerste zijn in ons leven. Hij wil ons hart. Hij wil onze liefde. En Hij wil ons ook helpen om ons hart aan Hem te geven. Hij werpt ons daarin niet terug op ons zelf. Dat deed Hij ook niet met de gemeente van Sardes. Niet voor niets verscheen Hij aan hen als Degene die de zeven Geesten Gods en de zeven sterren heeft. Hij heeft de zeven Geesten en Hij wil niets liever dan deze Geesten uitzenden in ons leven om Hen in onze harten te laten werken. Zodat wij Hem zoeken en leven. Aan de Here zal het niet liggen. Het licht van zijn sterren laat Hij elke zondag weer in ons midden schijnen. Het Woord klinkt elke keer weer. Het Woord van het nieuwe leven. Zie toch hoe de Here u zoekt. Laat u dan vinden en geef u over aan zijn liefde en trouw. Zoek niet langer het grote geluk in de aardse genoegens, maar zoek de Here en Hij zal u alles geven wat u nodig hebt. In dit en in het toekomstige leven. En besef toch, als u zich in slaap laat wiegen door deze wereld en al zijn verleidingen, dat de Here u zal overvallen en Hij alles van u zal afnemen. Kies dan voor het leven. Wie een oor heeft, die hore wat de Geest tot ons zegt.

**Amen**